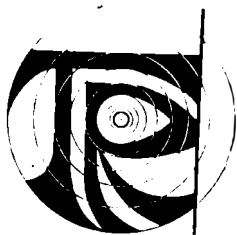

În roluri episodice sau doar creionate de către autor : Sebastian Papaiani, Coca Andronescu (jucînd deruta), Marian Hulac (nervozitatea), Victor Moldovan, Mariana Cercel și Vasile Filipescu, au jucat mai mult decît onorabil. Ei nu au procedat ostentativ și nici cu indiferență, acordînd rolurilor substanța psihologică cerută, conlucrînd astfel la unitatea spectacolului, regizat de Geo Saizescu.

Constantin RADU-MARIA

A GĂSI FORȚA INEGALABILĂ A CUVÎNTULUI

La prima vedere, un handicap pentru teatrul radiofonic, absența imaginii, nevoia de a o suplini printr-un alt mijloc de expresie, se transformă uneori în avantaj, naște tendința, conștientă sau nu, de a cerceta mai atent, mai nuanțat replica, de a folosi puterea de sugestie a fiecărui cuvînt, de a cizela cu grijă fiecare intonație, fiecare semiton. Ni s-a confirmat, o dată în plus, valabilitatea acestei observații, ascultînd recenta premieră a teatrului radiofonic *Cui i-e frică de Virginia Woolf?* de Edward Albee, în regia artistică a lui Radu Beligan, în colaborare cu Dan Puican. Aceeași distribuție pe care o propunea și spectacolul Nationalului, acum cîțiva ani, aceeași optică asupra textului, și totuși premiera radioului nu lasă nici un moment impresia de remake, de reconstituire — sonoră, doar — a unei montări cunoscute. Am ascultat, cu bucuria întîlnirii unui moment de artă autentică, un împătrit recital actoricesc, atîngînd cel mai adesea virtuozitatea, ni s-a relevat cu deosebită forță de expresie *textul*, miezul său de gînd și de emoție, *textul*, neajutat, dar deopotrivă neîmpovărat de gest, de mișcarea exterioară. Radu Beligan, Marcela Rusu, Valeria Seciu și

Costel Constantin reușesc să creeze, cu desăvîrșită expresivitate, universul tensionat, de spaime copleșitoare și sinucigașă violență, de deznădejde incurabilă și organică nevoie de a nădăjdui, al piesei lui Albee. Asistăm la o probă de înalt profesionalism, la o strălucită demonstrație a puterii magice a cuvîntului, de a crea imagini, de a desena spații, de a construi o lume, de a comunca o idee, un sentiment. Este meritul interpreților de a fi știut să descrie, să-i releve cuvîntului luminile și umbrele, sensul prim și infinitatea de nuanțe, este meritul lor îmbinarea perfectă de tonuri și semitonuri, realizarea unui spectacol, și nu a patru recitaluri paralele.

O altă premieră a teatrului radiofonic asupra căreia vom zăbovi cîteva momente este *Liliom* de Molnár Ferenc, scriitor maghiar cunoscut la noi îndeosebi pentru romanul *Băieții din strada Pál*, autor al unui teatru promovînd un realism poetic de un timbru aparte. Piesa prezentată la radio, în traducerea lui Emmerich Deutsch (adaptarea și regia artistică : Elena Negreanu), este o poveste simplă, cu oameni amărîți, umiliți ai vieții, în care strălucește, însă, lumina pură a sentimentelor adînci, trăite sincer, cu intensitate inegalabilă. Observațiile realiste, exacta determinare socială a eroilor, se împletesc organic în piesa lui Molnár cu elementul fantastic ; morții revin, firesc, pe pămînt, alături de cei dragi, încercînd să-și răscumpere greșeli făptuite mai mult din neputința de a se împlini, decît din dorința de a face rău. Piesa vorbește cu sensibilitate despre oameni modești, despre tristețea și chiar violenta iscate din neputință, despre „păcatele“ izvorite din puritate. Regizarea și actorii (vom aminti, dintre ei, pe Valeria Seciu, Horațiu Mălăele, Rodica Mandache) au intuit cu exactitate natura specială a acestei piese care rostește cu simplitate adevăruri ale inimii, care încheagă o poveste de dragoste, moarte, suferință, fără a se transforma în melodramă, care cuprinde o morală, fără a deveni moralizatoare. Cheia textului era discreția, sinceritatea, evitarea „dramatismului“ răsunător, dar și a pitorescului unei lumi de slujnicuțe naive și de „strigători“ la călușii de bilci, și realizatorii spectacolului au găsit, de la prima replică, această cheie.

Cristina DUMITRESCU